

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.
ΑΡΙΘΜ. 249 (120).

Συνδρομή, δεχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, εξαμήνου μόνον και προπληρωτή: Πενταχού φράγκ. 22. 12½ ή μάρκ. 10.

ΕΤΟΣ Ε'.
τῇ 15/27. Δεκεμβρίου 1889.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝΟΣ.

Ουδέμία επιστημονική ανακάλυψις ἔσχε ποτὲ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τοσαύτην καὶ τηλικαύτην ἐπίδρασιν οὐ μόνον ἐπὶ πάντων τῶν κλάδων τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων, κατὰ τὸ φαινόμενον ἀσχετῶν ἐπιστημῶν, ὅσην ἡ Δαρβίνειος θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν εἰδῶν.

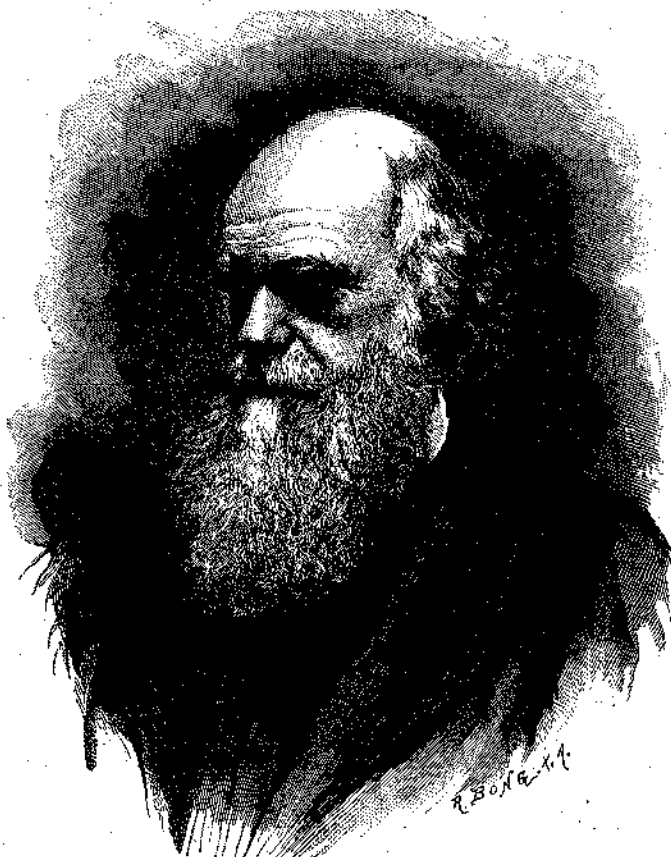
Ἀπεχόμενοι ἐνταῦθα πάσης ἐξηγήσεως τῆς θεωρίας ταύτης, περὶ ἧς ἐγράφησαν τοσοῦτοι τόμοι ὑπὸ τε εἰδημόνων καὶ ἀδαῶν, ὑπερμάχων τε καὶ ἀντιπάλων, φιλοσόφων καὶ θεολόγων καὶ πολιτειολόγων, ἔτι δὲ καὶ γλωσσολόγων, περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ συνοδεύσωμεν μὲ ὀλίγας βιογραφικὰς σημειώσεις τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου ἀνδρός, τὸν ὁποῖον κυρίως ἠδελήσαμεν νὰ καταστήσωμεν οὕτως εἰπεῖν προσωπικῶς γνωστὸν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις.

Ὁ Κάρολος Ροβέρτος Δαρβίνος ἐγεννήθη τῇ 12. φεβρουαρίου 1809 ἐν Shrewsbury, ἐνθα ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῇ λατινικῇ σχολῇ. Ἐν ἔτει 1825 μετέβη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Ἐδιμβούργου, ἐντεῦθεν δὲ εἰς Κανταυρυγίαν, ἐνθα ἐπεράτωσε τὰς ἀκαδημαϊκὰς σπουδὰς του τῷ 1831. Τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ε'.

νὰ λάβῃ ὡς φυσιοδίφης μέρος εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Fitzroy χάριν ἐπιστημονικῶν σκοπῶν ἐπιχειρηθέντα περίπλουν τῆς γῆς. Τῇ 27. δεκεμβρίου 1831 ἐπέβη τοῦ ἀγγλικῆς πολεμικοῦ πλοίου „Beagle“ καὶ ἀποπλεύσας ἐκ Devonport, περιηγήθη τὴν βόρ. Ἀμερικὴν, τὴν Βρασίλιαν, τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ τὰς νήσους τοῦ Ἐιρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν τῇ 2. ὀκτωβρίου 1836. Τὰ ἐπόμενα ἔτη διήγαγεν ὁ Δαρβίνος ἐν Λονδίνῳ διατάσων καὶ ἐπεξεργαζόμενος τὸ κατὰ τὴν περιήγησίν του συλλεγὲν ὕλικόν τῷ 1839 ἐνυμφεύθη τὴν ἐξαδέλφην του Miss C. Wedgwood. Οὐδέποτε ὁ Δαρβίνος ἐπεζήτησεν οὔτε ἀπεδέχθη ὑπόργημα τι ἢ δημοσίαν θέσιν, ἀλλ' ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ὣν δὲ συγχρόνως καὶ εὐπορος, διήγαγεν ἐκτάκτως ἀτάραχον καὶ ἡρεμον βίον.

— Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Δαρβίνου ἦτο ἡ περιγραφή τοῦ ταξιδίου του, ἐν ἧ κυρίως ἐπραγματεύετο τὰς γεωλογικὰς καὶ λοιπὰς εἰς τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην ἀναγομένας ἐρεῦνας καὶ ἀνακαλύψεις του. Πάντα τὰ προτερήματα, δι' ὧν χαρακτηρίζονται τὰ βραδύτερον δημοσιευθέντα ἔργα τοῦ Δαρ-

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝΟΣ.

Μέχρι τούδε οὐδέποτε εἶχεν ἀνακινήσει σοβαρῶς τὸ ζήτημα τοῦτο. Δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην, οὐδὲν δ' ἐποίει ὁ Κυπριανὸς ἀνευ πρακτικοῦ σκοποῦ. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅμως ἀσυνήθως ἐπήλθον αἱ σκέψεις καὶ τὰ ἡδέα ὄνειρα. Ἠσθάνετο ἐνδύμυχόν τινα, ἀπερίγραπτον ἠδονὴν, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἐγγὺς αὐτοῦ εὕρισκετο ἀγνόν τι, αἰθέριον ἔν, ἐρασιμώτατον καὶ θελκτικόν, ἐμπλεον τῆς ἡδείας ἐκείνης ποιήσεως, δι' ἧς περιβάλλει τὰς ἀθώας νεάνιδας ὁ οἰκογενειακὸς βίος, ποιησεὺς μὴ ἐκδηλουμένης βιαιώς, ἀλλ' ἡρέμα δι' ὄνειροπόλου πόθου, καὶ δι' ἱεροῦ ἔρωτος — ὃν ἀγνοοῦν εἰσέτι ὅτι ἡ καρδιά εἶνε βασίλισσα καὶ κυρίαρχος τοῦ βίου μας.

Ὁ Κυπριανὸς ἀνεμνήσθη οὐχὶ ἀνευ ἐντροπῆς τινος τὰς ἱκανῶς ἀθώως παρεκτροπὰς τοῦ νεανικοῦ αὐτοῦ βίου, καὶ σχεδὸν ἠρρυθρίασεν ὅτε παρέβαλεν αὐτὰς πρὸς τὴν γλυκειάν, ἐξαίρουσαν καὶ ἐξευγενίζουσαν ἐκείνην ποιήσιν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ἧς βάσις καὶ πυρὴν εἶνε ἡ ἀληθὴς ἀγάπη, ἀλλ' οὐχὶ ὁ πλοῦτος, ὅστις δὲν εἶνε μὲν ἀπαραίτητος, εἶνε ὅμως λίαν ἐμπρόσδεκτος στολισμός. Καὶ τί τὸν ἐκώλυε τοῦ νὰ νυμφευθῆ; Εἶχε βεβαίως ὀλίγας σχέσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ — ἀλλὰ διατί εἶχεν ὡς ἰδανικὸν τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς; — Ἡ Κατερίνα δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἐμποδίσει τοῦ νὰ νυμφευθῆ, ἦτα εὐνόητον, ὅτι θὰ τὴν ἐτήρει ἐν τῇ οἰκίᾳ μέχρι τοῦ θανάτου τῆς ὡς ἱερὸν κληροδότημα τῆς μητρὸς του, — καὶ τὸ γῆρας τῆς θὰ διήρχετο ἀνετώτερον, ἀλλὰ πιθανὸν ἡ Κατερίνα νὰ μὴ συνεμερίζετο τὰς ἰδέας του, ἴσως μάλιστα καὶ θὰ τὸν ἐσκώπτει ἐν τέλει.

Ἡ πεζότης τοῦ γεύματος διεσκέδασε πάντας ἐκείνους τοὺς διαλογισμοὺς. Οὐδὲν ἄλλο ἔμεινεν ἐν τῷ νῷ τοῦ Κυπριανοῦ εἰμὴ ἡ σταθερὰ ἀπόφασις νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκογενεῖαν ἐκείνην. Πῶς; οὐδ' αὐτὸς τὸ ἐγίνωσκεν. Θὰ ἐξήτει τὴν γνώμην τῆς Κατερίνας, δὲν ἔπρεπεν ἡ δυστυχὴς οἰκογένεια νὰ διέλθῃ σκυθρωπὰ Χριστούγεννα. Ἐσκόπει νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὴν ὀλόκληρον τὸ ἐνοίκιον, καὶ προσέτι ν' ἀγοράσῃ ἐν ὠραίῳ βιβλίῳ μὲ ὠραίας εἰκόνας διὰ τὸν Πέτρον. Ἔρωσ καὶ ἐνοίκιον, ἔρωσ καὶ βιβλίον μὲ χρωματιστὰς εἰκόνας!

Ὁ Κυπριανὸς ἠπατάτο, ἠπατάτο πολύ, νομίζων ὅτι οὕτω θ' ἀπολήξῃ τὸ πρᾶγμα. Ὅτε μετα τὸ γεῦμα ἐξηπλώθη εἰς τὸ ἀνάκλιτρον, ὁ εὐώδης ἀτμὸς τοῦ μέλανος καφέ καὶ τὸ ἄρωμα τῶν σιγαρέτων ἐξεδιώξε τὴν πεζὴν ἀτμόσφαιραν τῆς μεσημβρίας: ὁ Κυπριανὸς ὄνειροπόλει καὶ πάλιν, καὶ πάλιν ἐβλέπε πρὸ αὐτοῦ τὴν χαριστάτην διαγραφὴν τῆς Καικιλίας μετὰ τῶν γαλανῶν, κεκμηκότων πως ὀφθαλμῶν τῆς, πλήρων σπανίου θελήτηρου.

Περὶ τὴν τετάρτην περίπου ὥραν ὁ Κυπριανὸς ἀπεφάσισε νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον. Εἶδε διὰ τοῦ παραθύρου οἱ φανοὶ τοῦ ἀερίφωτος εἶχον ἤδη ἀναφθῆ· ἡ χιών εἶχε παύσῃ καὶ μόνον ἀραιὰ νιφάδες καθίπταντο διὰ τοῦ ἀέρος. Ὁ Κυπριανὸς περιεβλήθη τὸν θερινὸν χειμερινὸν ἐπενδύτην του, ἔλαβε τὴν δι' ἀργυρᾶς λαβῆς κεκοσμημένην βάρβον του καὶ κατήλθε τὴν κλιμακα.

Διερχόμενος τῆς ὁροσθύρας διέκρινε τὸ ραδιὸν παράστημα νεάνιδος. Ἦρχετο ἐκ τῆς σκοτεινῆς αὐλῆς καὶ ἐσπευδὲν ὡσεὶ εἶχε περᾶ. Ἐφ' ὅσον ὁ Κυπριανὸς ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ ἐν τῇ σκιαγωγίᾳ ἡ νεάνις ἦτο λιτώσ μὲν ἀλλὰ λίαν καλαισθητῶς ἐνδεδυμένη. Ἀπλοῦς, εἰς τὸ θέρος μᾶλλον ἢ τὸν χειμῶνα ἀρμόζων πέτασος, ἔσκεπε φιλαρέσκως τὴν πλουσίαν, χρυσὴν καὶ εἰς χονδρὰς πλεξίδας πεπλεγμένην κόμην τῆς.

Ἐφερε παλαιὸν μακρὸν ἐπενδύτην, εἰς οὗ τὰς πτυχὰς ἐκρυπτότε. Ἐβάδιζε γοργῶς, ἐκ τοῦ δρόμου δ' αὐτῆς κατεφαινετο ὅτι ἔχαιρεν ἐξεληθούσα τῆς οἰκίας. Ἄπαξ ἔτι ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, ὁ δὲ Κυπριανὸς εἶδε δύο κυανοὺς ὀφθαλμοὺς, ὄνειροπόλους καὶ βαθεῖς, ὅστινες συνεκίνησαν αὐτόν.

— Ὡ, ναί, αὐτὴ εἶνε ἡ Καικιλία! διενόηθη.

Πολύ ἐπεθύμει καὶ ἄπαξ ἔτι νὰ τὴν ἴδῃ κατὰ πρόσωπον, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν πλέον, ἀντιπαρήλθεν ὡς πνοὴ ἀνέμου.

Ἀπεφάσισεν ἀμέσως νὰ τὴν παρακολουθήσῃ. Οὐδέποτε καθ' ἕλον αὐτοῦ τὸν βίον εἶχε παρακολουθήσῃ κόρη. Νέον τι αἰσθημα ἠσθάνετο, ἀγνωστον καὶ ἠδύ.

Οἱ ἄβροι τῆς νεάνιδος πόδες μόλις ἤγγιζον τὸ χιονοσκεπὲς ἔδαφος. Ὁ Κυπριανὸς ἐθαύμαζε τὴν φυὴν καὶ τὸ παράστημα τῆς Καικιλίας. Δὲν ἦτο μικροφυῆς, ὅπως τὴν εἶχε φαντασθῆ, εἶχεν ὠραῖον σῶμα, ὁ δὲ Κυπριανὸς ἐκ τῆς διαγραφῆς τοῦ ἐπενδύτου συνεπλήρου διὰ τῆς φαντασίας τὴν πλαστικὴν εὐμέλειαν τοῦ σώματος ἐκείνου.

Ἀκούρατος ἐβάδιζεν ὀπισθεν τῆς νεάνιδος. Ἦτο δὲ δυσχερὲς νὰ μὴ ἀπολέσῃ τὰ ἴχνη τῆς ἐν ταῖς μεγάλαις καὶ βροθύσαις πλήθους καὶ θορυβώδεσιν ὁδοῖς. Ἡ νεάνις διηυθύνθη πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν εἰς τὴν παλαιὰν πόλιν. Ποῦ ἠθέλε νὰ ὑπάγῃ; Τὸ βλέμμα του ἔμεινε προσηλωμένον ἐπ' αὐτῆς: τῷ ἐφαινετο δὲ ὡς νὰ ἐξήτει τι, διότι παρέττει τὰς οἰκίας, τὰς ἐπιγραφὰς τῶν καταστημάτων, ἐπὶ τέλους δ' ἔστη πρὸ τινος παλαιοπωλείου βιβλίων.

Εἰς μικρὸν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἔστη καὶ ὁ Κυπριανός. Ἡ περιεργία αὐτοῦ ἐνετάθη. Ἡ νεάνις μετὰ βραχύν ἐνδοιασμὸν εἰσῆλθε δειλῶς εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον. Ὁ Κυπριανὸς προῦχώρησε πρὸς τὸ παρακείμενον αὐτῷ κατάστημα — κατάστημα γουναρικῶν, καὶ κεκρυμμένος ὀπισθεν μεγάλης σισύρας παρετήρει. Οἱ καθαροὶ ὑαλοπίνακες κατὰ τὸ ἦμισυ τοῦ ὕψους τῶν μόνων ὑπὸ ἀγγελιῶν κεκαλυμμένοι, ἐπέτρεπον ἱκανῶς εἰς αὐτὸν νὰ βλέπῃ τὰ συμβαίνοντα. Ἄλλως τε εἶδε πάντα ὅσα ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ καὶ ἐν πρώτοις τὸ περικαλλὲς τῆς Καικιλίας πρόσωπον, ὅπερ κατεμάγευσεν αὐτόν. Διεκρίνοντο μὲν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἴχνη μακρῶν καὶ ὀδυνηρῶν ἀργυρνιῶν, τὰ ἐρυθρὰ πως βλέφαρα, ἀλλ' ἡ ἐκφρασις τῆς μορφῆς ἦτο τόσον εὐγενής, τόσον ἀγνῶς ὠραία, ὥστε ὁ Κυπριανὸς ἠτένιζεν ἐπ' αὐτὴν μετὰ τινος ἐκστάσεως.

Ναί, αὐτὴ ἦτο, ὡς τὴν διείδεν ἐν τῇ ὄνειροπολήσει του.

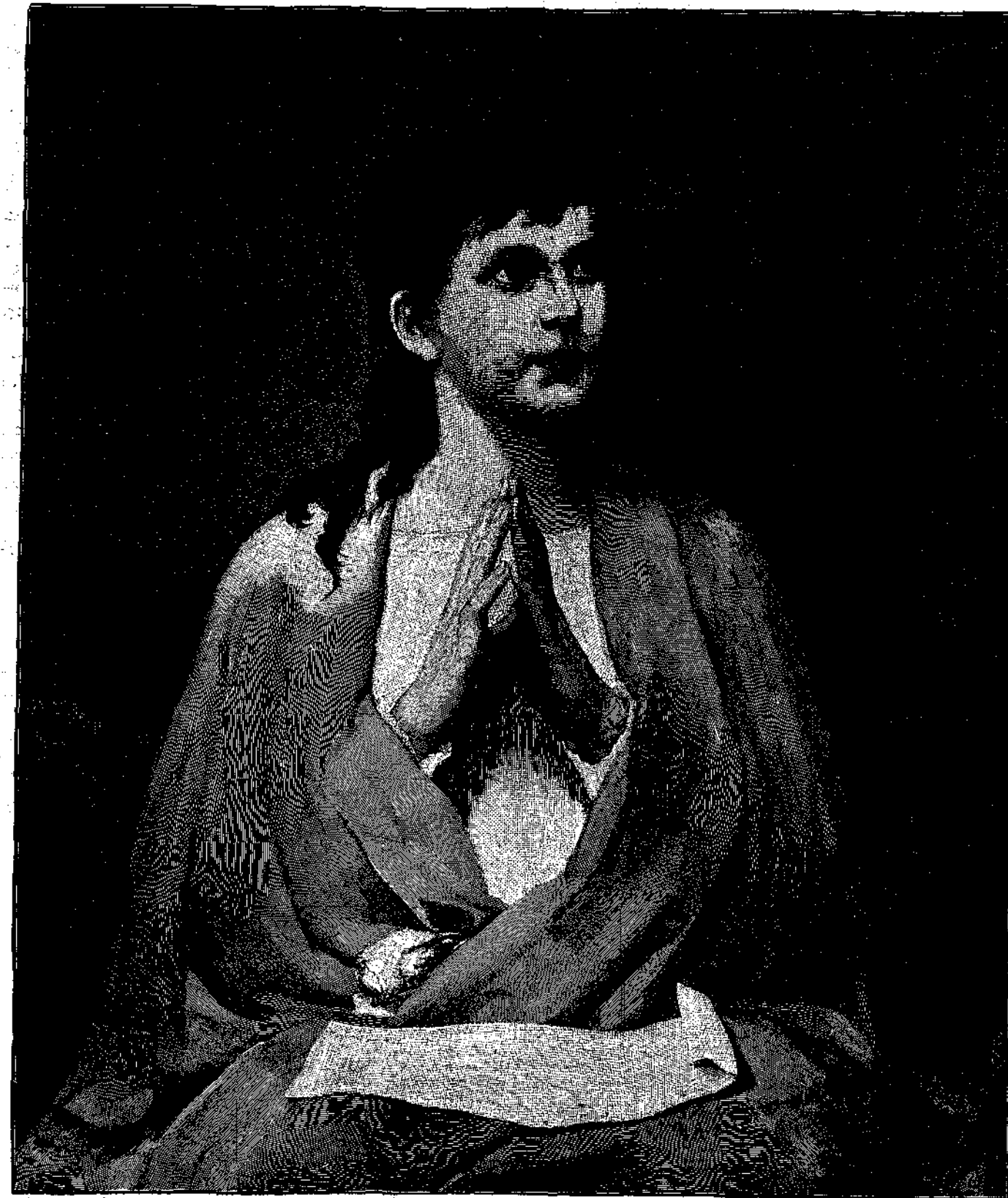
Ἐντὸς τοῦ παλαιοπωλείου διεδραματίζετο μίαν τῶν θλιβερῶν ἐκείνων σκηνῶν, ὧν τὴν πικρίαν καὶ τὴν ὀδύνην ἀδυνατεῖ τις νὰ κατανοήσῃ, ἂν μὴ ὁ ἴδιος ἔλαβε πείραν αὐτῶν.

Οἱ βιβλιοκάπηλοι οἷτοι εἰσὶν ὄλιγο ἴδιον εἶδος ἀνθρώπων. Φιλόφρονες πρὸς τοὺς ἀγοράζοντας, ἀλλὰ σκληροὶ καὶ προπετεῖς πρὸς τοὺς πτωχοὺς, τοὺς ἠναγκασμένους νὰ πωλήσωσι. Ὁ βιβλιοκάπηλος μεταβάλλεται ἐν βίπῃ ὀφθαλμοῦ. Δοκιμάσατε καὶ θὰ ἴδητε! Ἀγοράσατέ τι καὶ θελήσατε μετὰ τινος χρόνον νὰ τὸ πωλήσετε, καὶ θὰ πεισθῆτε ὅτι ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι οἰκοῦσι δύο ἄνθρωποι.

Ἡ Καικιλία ἔστη πρὸ τοῦ γραφείου καὶ ἠνοιξε τὸ δέμα. Ἦτο προφανὲς ὅτι ἤρχετο νὰ πωλήσῃ τὰ βιβλία ἐκείνα. Τὰ χεῖλη τῆς ἔτρεμον σπασμωδικῶς. Ὁ Κυπριανὸς παρετήρει πᾶς ὁ βιβλιοκάπηλος ἐξήταξε καὶ τὴν νεάνίδα καὶ τὰ βιβλία διὰ βλέμματος ἐμπειρογνώμονος, καὶ ἤδη τὸ αἶμα ἤρχισε νὰ βράζῃ εἰς τὰς φλέβας του ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι τὸ ἀνθρώπομορφον ἐκεῖνο τέρας — οὕτω ἐφαινετο εἰς αὐτὸν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ βιβλιοκάπηλος — δυσάρεστον τι ἢ τραχὺ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ εἰς τὴν Καικιλίαν.

Ὁ παλαιοπώλης ἠνοιξεν ἕκαστον τῶν βιβλίων, ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, ἐξήτασε πάλιν τὰ βιβλία, εἶτα δ' ἀπόθησε τὸν σωρὸν. Βεβαίως δὲν ἠθέλε νὰ τ' ἀγοράσῃ.

ἐβλέπεν ὅτι ἡ κόρη προσεπάθει κατὰ τὴν εἰρη ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο. Ὁ σπασμὸς τῶν ὠχρῶν, τῶν τρεμόντων ἐκείνων χελέων, συνεκίνησε καὶ αὐτὸν τὸν βιβλιοκάπηλον, φαίνεται, καὶ

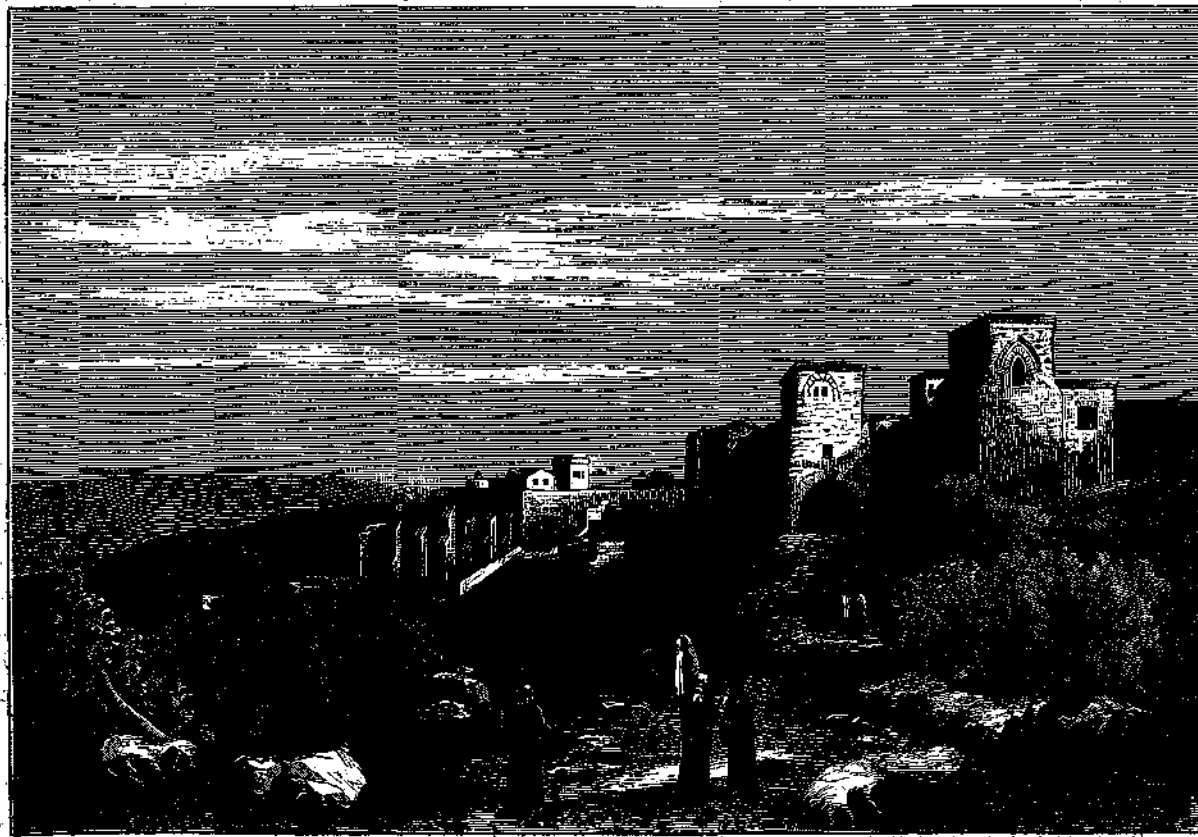

Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ. Εἰκὼν ὑπὸ Gabriel Max.

Ἐκ τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν τῆς νεάνιδος ἀνέθορε δάκρυ ἀφώνος ἤρπασε πάλιν τα βιβλία, ἐποποθέτησεν αὐτὰ ἐπὶ τῆς καὶ ἐκυλίσθη ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρεῶν τῆς. Ἦρπασε τὰ βιβλία παρ' αὐτῷ τραπέζης, ἠνοιξε τὸ χρηματοφυλάκιόν του, καὶ ἤρπασε νὰ τὰ περικαλύπτῃ δια τοῦ χαρτίου. Ὁ Κυπριανὸς ἔθνηκε πρὸ τῆς νεάνιδος δύο φιορίνια. Διὰ τὸσα βιβλία!

βράνονται πολλά ζώα εν αρχή του χειμῶνος, και ὅστις ὄνομάζεται χειμερινὸς ὕπνος εἴτε φωλεία. Ὁ τρόχος π. χ. (κοινῶς ἀρχαίος) εἰσέρχεται ἀρχομένου τοῦ χειμερινοῦ φύχου εἰς τὸν φωλεόν του, ἐνθα κοιμάται συγκεκρωμένος δι' ὅλου τοῦ χειμῶνος, μόλις δὲ τὸν Μάιον ἀφυπνιζόμενος ἐξέρχεται πρὸς ἀναζήτησιν νέας τροφῆς. Αἱ νυκτερίδες κρύπτονται κατὰ ἑκατοστίας εἰς προφυλακτικὰ κοιλιώματα, σπήλαια και ῥήγματα βράχων, ἵνα διέλθωσιν ἐν αὐτοῖς τὸν χειμῶνα κοιμώμεναι. Ὁ χερσαῖος ἐχίνος ἀναζητεῖ περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου πυκνήν τινα λόχμην, ἐνθα συσπειράται και κοιμάται ὑπὸ τὸ πυκνὸν κάλυμμα πεπωκότων φύλλων μέχρι τοῦ ἔαρος. Ὁ μουζὸς διέρχεται ὡσαύτως τὸν χειμῶνα ἐν καταστάσει ἀποναρκώσεως ἐν τῇ ὑποχθονίῳ τρώγλῃ του. Ὁ ἀρ-

ἄξιον εἶνε, ὅτι ἡ ἀνάγκη αὐτῆ τοῦ χειμερινοῦ ὕπνου παρουσιάζεται εἰς τὰ διάφορα ζῶα ὑπὸ λίαν διαφόρους βαθμοὺς ταπεινῆς θερμοκρασίας. Τὰ ἀμφίβια ἐν ταῖς βορείαις χώραις αἰσθάνονται τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐλαττωμένης θερμοῦτος μόλις τότε, ὅταν ἡ θερμοκρασία ὀλίγον τι ἀπέχη τοῦ βαθμοῦ τῆς πήξεως τοῦ ὕδατος. Ἐνῶ τούναντιον ὁ κοινὸς κοχλίας τῶν ἀμπελώνων (*Helix pomatia*) τότε μόλις ἀποβάλλει τὸ τιτανῶδες ἐπίβλημα, δι' οὗ κλείει τὴν εἰσοδὸν τοῦ φορητοῦ οἴκου του κατὰ τὸν τετράμηνον χειμερινόν του ὕπνον, ὅταν ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀέρος μεθ' ἡμέραν εἶνε 10 ἕως 12 βαθμῶν Κελσίου. Ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν τροπικῶν χώραις πολλά ζῶα περιπίπτουσιν εἰς εἰδὲς τι ναρκώδους ὕπνου, ὁμοιοτάτου τῇ χειμερινῇ νάρκῃ· ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου τούτου ἐπέρχεται

Η ΒΗΘΛΕΕΜ.

κτόμους τῶν ἄλπεων μένει ἀπὸ τῶν μέσων Ὀκτωβρίου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἀπριλίου κεκρυμμένος, ὡσαύτως δὲ ὁ ἐν ταῖς στέπαις τῆς Ῥωσίας, τῆς μεσημβρινῆς Οὐγγαρίας, και ἐν τῇ ἄνω Σιλεσίᾳ ζῶν ἀρκτόμους (*Arctomys citillus*) ἐξέρχεται τῆς τρώγλης του ἀρχομένου τοῦ ἔαρος. Ἀλλ' οὐ μόνον θηλαστικά, ἀλλὰ και ἰχθύες και ἀμφίβια και ἔρπετα και ἀράχαι και ἔντομα και κοχλίας και σκώληκες περιπίπτουσιν εἰς τὴν χειμερινῇ νάρκῃ. Ἀρκεῖ κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου ἢ ἀνασκάψωμεν ὀλίγον τι τὸ ἔδαφος παρὰ τὴν ὄχθην μικρᾶς τινος λίμνης ἢ τέλματος, ὅπως ἴδωμεν τὰς ἐκεῖ κεκρυμμένας σαλαμάνδρας και τοὺς βατράχους ἐξέρποντας, ὅπως ἀναθερμάνωσι τὰ νεναρκωμένα μέλη ὑπὸ τὰς θερμὰς ἀκτῖνας τοῦ ἑαρινοῦ ἡλίου.

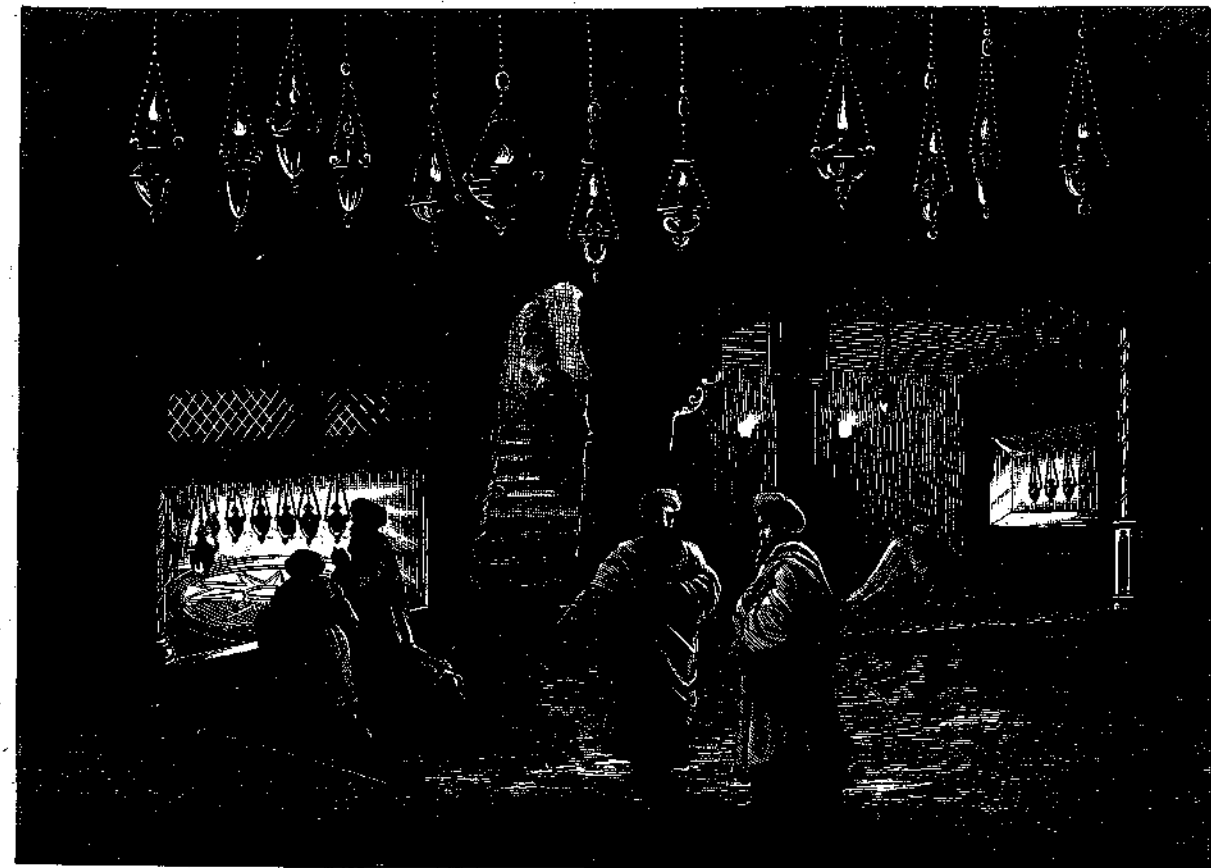
Ἡ χειμερινῇ νάρκῃ, ἀφ' ἧς ἀπαλλάσσονται κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ Ἀπριλίου και Μαΐου τὰ διάφορα ζῶα, εἶνε λίαν ἀξιοπερίεργον φυσικὸν φαινόμενον. Ἰδιαιτέρας προσοχῆς

εἰς τὰ ζῶα ἐκεῖνα τῶν τροπικῶν χωρῶν ὑπο θερμοκρασίαν πολὺ ὑψηλοτέραν ἐκείνης, καθ' ἣν τὰ διὰ τοῦ χειμῶνος ὑπῴοντα ζῶα τῶν βορείων χωρῶν ἀφυπνίζονται ἤδη και ἀναλαμβάνουσι τὴν ζωὴν. Ὁ καθηγητῆς Κάρολος Σέμπερ εὑρεν ἐν ταῖς Φιλιππίναις νήσοις ὑπὸ σωροὺς λίθων κεκρυμμένους ὄφεις, οἵτινες ἐν θερμοκρασίᾳ 18 βαθμῶν Κελσίου ἦσαν ἤδη ἐντελῶς νεναρκωμένοι και βεβουδισμένοι εἰς λήθαργον. Ἐν γένει ἡ χειμερινῇ νάρκῃ τῶν ψυχραίων ζῴων εἶνε μᾶλλον εὐνόητος και εὐεξήγητος τῆς τῶν θερμοαίμων. Ὅτι π. χ. οἱ κοχλίας, τὰ ὄστρεα ἢ οἱ βάτραχοι κατὰ τοὺς χειμερινὸς μῆνας ἐπιπίπτουσιν εἰς κατάστασιν ἐντελοῦς ἀπαθείας, τοῦτο δὲν εἶνε πολὺ θαυμαστόν, διότι τὰ ζῶα ταῦτα δὲν δύνανται δι' ὀργανικῶν και χημικῶν λειτουργιῶν νὰ παράγωσι τοσαύτην θερμότητα, ὅση ἀπαιτεῖται διὰ τὰς πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς ἀναγκαίας ἐξομοιώσεις. Ἐκ τούτου φαίνεται εὐεξήγητον, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἡ ζωὴ,

ἐν ἐν γένει διατελῆ ὕφισταμένη, κατέρχεται εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς ἐνεργείας και δραστηκότητος, εἰς εἰδὲς τι φυτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, καταστάσεως. Θαυμαστόν ὅμως εἶναι ὅτι και θερμοαίμα ζῶα, τῶν ὁποίων ἡ τοῦ σώματος θερμοκρασία εἶνε 36 μέχρι 38 βαθμῶν Κελσίου, ἀδυνατοῦσι ἢ ἀντιστῶσιν εἰς τὴν ναρκωτικὴν ἐπίδρασιν τοῦ φύχου. Διότι ἡδύνατό τις κάλλιστα νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἡ ὑψηλὴ αὕτη θερμοκρασία, και ἐν ἐλλείψει ἔτι τροφῆς ἐπαρκούς, ἔπρεπε νὰ διατηρῆται, ὅταν μάλιστα τὰ ζῶα ταῦτα κατὰ τοὺς θερινὸς μῆνας διὰ τῆς πλουσιοπαροῦ τροφῆς γίνωνται εὐτραφεῖς και πολύσαρκα. Οὐχ ἦττον ὅμως βέβαιον εἶναι και διὰ τῶν ἔρευνῶν τοῦ καθηγ. Horvarth ἀποδεδειγμένον

γνώμη ἀπεδείχθη δι' ἀκριβεστάτων πειραμάτων ἐσφαλμένη. Ὁ Horvarth π. χ. παρατήρησεν ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 2 ὡρῶν και 45 λεπτῶν, ἔπερ εἰς ἀρκτόμους ἐχρηιάσθη μέχρι τῆς τελείας τοῦ ἀφυπνίσσεως ἐντὸς δωματίου ἔχοντος θερμοκρασίαν 10° Κελσίου, ἡ θερμοκρασία τοῦ ζώου τούτου ἐντὸς τῆς πρώτης ὥρας και 55 λεπτῶν ἠῤῥῆθη μόνον κατὰ 6,° Κ. ἐν δὲ τοῖς ὑπολοίποις 50 πρωτολέπτοις κατὰ 17° Κ. Ἐκ τούτου γίνεται καταφανὲς ὅτι οὐχ ἐξωτερικαὶ περιστάσεις, ἀλλ' ἐσωτερικὰ αἰτία εἶναι τὰ ἀνυψοῦντα τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος τοῦ ζώου τούτου, και ἐν παντελεῖ ἔτι ἀκίνησις διατελοῦντος.

Ἐκτὸς τῆς χειμερινῆς ὑπάρχει και θερινῇ νάρκῃ, εἰς

Η ΚΡΙΠΤΗ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ.

ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος τῶν πρὸς τὴν χειμερινῇ νάρκῃ ἐτοιμαζομένων θηλαστικῶν ἀρχίζει νὰ καταπίπτῃ ὄλονεν σφοδρότερον και τέλος ἀφικνεῖται μέχρι 2° Κελσίου. Ὁ αὐτὸς καθηγ. Horvarth ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ ἐν χειμερινῇ νάρκῃ εὐρισκομένου ἀρκτόμους εἶναι πάντοτε ἡ αὕτη μετὰ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ περιβάλλοντος τὸ ζῶον ἀέρος. Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν χειμερινόν ὕπνον και τὰ θερμοαίμα ζῶα μεταβάλλονται εἰς ψυχράμα, καθότι προσλαμβάνουσιν, ὅπως ταῦτα, τὴν θερμοκρασίαν τῆς περιβαλλούσης αὐτὰ ἀτμοσφαιρας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ τὸ ἔαρ ἀφύπνισιν τῶν ζῴων ἐκ τῆς χειμερινῆς νάρκης, παραδέχονται κοινῶς ὅτι αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς αὐξανομένης κατὰ τὸ ἔαρ θερμότητος τοῦ ἀέρος, ἀλλ' ἡ κοινὴ αὕτη

ἦν περιπίπτουσι τινα ζῶα τῶν θερμῶν κλιμάτων. Ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν τροπικῶν χώραις ὑπάρχουσι ζῶα τινα, τὰ ὁποῖα κατὰ τοὺς μεγίστους καύσωνας ἐπιπίπτουσιν εἰς εἰδὲς τι βαθυτάτου ληθάργου. Ἐκ τούτων οἱ ἰχθύες και τὰ ἔρπετα κρύπτονται βαθῶς ὑπὸ τὸν πηλόν, ὅπως κοιμηθῶσιν ἐν ἀταραξίᾳ, εἴτα δὲ ἀποξηρανομένου τοῦ ἄνω στρώματος τοῦ πηλοῦ, μένουσιν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ἔδαφος τεθαμμένα ἐπὶ ὀκλήρους μῆνας. Ὅταν δὲ ἐπέλθωσιν αἱ βροχαὶ και μαλακύνωσι τὸ ἔδαφος, ἐξολισθαίνουσιν ἐκ τῶν τάφων τὰ ζῶα ταῦτα πλήρη ζωῆς και ἐνεργείας. Τοιουτοτρόπως τὰ πάντα ἐν τῇ φύσει εἶναι μετὰ σοφίας διατεταγμένα και τὰ ἔμψυχα συνεμορφώθησαν θαύμασις πρὸς τὴν ἀψυγον φύσιν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΗΣ ΚΛΕΙΟΥΣ.

Πενταετή βίον συμπληρώσασα διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἀριθμοῦ καὶ εἰσερχομένη ἤδη εἰς τὸ ἕκτον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ἔτος ἡ ΚΛΕΙΩ θεωρεῖ ὡς πρώτιστον αὐτῆς καθήκον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νὰ ἐκφράσῃ τὰς θερμότητας αὐτῆς εὐχαριστίας πρὸς πάντας τοὺς ὅπως δῆποτε, εἴτε διὰ τῆς πολυτίμου αὐτῶν συνεργασίας, εἴτε διὰ τῆς εὐγενοῦς συστάσεως, εἴτε διὰ τῆς συνδρομῆς των, τιμήσαντας, ὑποστηρίζαντας καὶ ἐμψυχώσαντας αὐτὴν ἐν τῷ δυσχερεῖ ἀγῶνι, ὃν πάντα τὰ τοιοῦτου εἶδους ἔργα ἀπαύστως ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἀναπτύξεως καὶ ἠθικῆς μορφώσεως.

Σὺν τῇ ὁμολογίᾳ δὲ τῆς βαθυτάτης ἡμῶν εὐγνωμοσύνης ἀποτείνομεν πρὸς πάντας τοὺς φιλομούσους Συνδρομητὰς τῆς ἡμετέρας „ΚΛΕΙΟΥΣ“ καὶ τὴν θερμὴν παράκλησιν, ὅπως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι διατελέσωσι παρέχοντες ἡμῖν ὅμοιαν ὑποστήριξιν καὶ ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐνδεικνύμενοι πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔργον τὰς αὐτὰς συμπαθείας, ὡς μέχρι τοῦδε ἐπεδείξαντο. Τοσοῦτῳ δὲ θερμότερον ἅμα καὶ θαρραλεώτερον ἐπικαλούμεθα τὴν εὐμενῆ ἀρωγὴν καὶ σύμπραξιν τῶν φιλομούσων ἡμῶν Συνδρομητῶν, καθ' ὅσον προτιθέμεθα, ὡς καὶ πρότερον ἤδη ἀνηγγείλαμεν, νὰ ἐπενέγκωμεν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1890 σπουδαιοτέρας τιμὰς ἐπὶ τὰ κρείττω μεταρρυθμίσεις καὶ καλλιτεχνικὰς τελειοποιήσεις, ἀπαιτούσας πολλὰ μείζονας δαπάνας τῶν μέχρι τοῦδε πρὸς συντήρησιν τοῦ φύλλου καταβληθεισῶν, καὶ ἐπομένως καθιστώσας ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν ἐκ τῶν προτέρων ἐξασφάλισιν ἀναλόγου πρὸς τὰς δαπάνας ἀριθμοῦ συνδρομῶν. Μόνον δὲ εἰς τὴν ὅσον οἶόν τε εὐρύτεραν τῆς Κλειοῦς διάδοσιν ἐλπίζοντες ἐπιλαμβάνομεθα κατὰ τὸ προσεχὲς ἕκτον ἔτος τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων, δι' ὧν ἡ Κλειὼ θὰ καταστῇ ἀναντιρρήτως τὸ καλλιτεχνικώτατον καὶ συγχρόνως εὐωνότατον πάντων τῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν ἀναγνωσμάτων.

Εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐμφανίσεως εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν ὀρίζοντα ἡ Κλειὼ παντὶ σθένει προσεπάθησε καὶ μηδεμιᾶς ἐπὶ πενταετίᾳ ἔλθῃ ἐφείσατο θυσίας, ὅπως σὺν τῷ χρόνῳ κατὰσθῇ οὐ μόνον λαμπρότατον κόσμημα ἀλλὰ καὶ ἀφελιμώτατον ἀνάγνωσμα πάσης ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Μετ' ἅκρας εὐσυνειδησίας φιλοτιμουμένη πάντοτε νὰ περισυλλέγῃ ἐκ πάσης τῆς συγχρόνου φιλολογίας καὶ μεταδίδῃ τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς ἐν γλώσσῃ γλαφυρᾷ, ὀρθῇ καὶ τοῖς πᾶσι καταληπτῇ πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ πρὸς πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ ἔθνους, κατ' ἀρχὴν δὲ καὶ σκοπίμως προτιμῶσα ἐκεῖνα πρὸ πάντων τῆς λεγομένης τερπνῆς φιλολογίας τὰ προϊόντα, ὅσα τὰ μάλιστα συμβιβάζονται πρὸς τὰ ἀγνὰ καὶ ἀχραντὰ ἥθη τοῦ ὑγιοῦς πυρήνος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐν ἐνὶ λόγῳ, προτιμῶσα νὰ ὠφελῇ τέρπουσα ἢ νὰ τέρπῃ μηδὲν ὠφελοῦσα, ἡ Κλειὼ ἀνεκάθεν προσέλαβε σοβαρώτερον τινα χαρακτήρα, ἄξιον μὲν τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ προσορισμοῦ τῆς, ἀλλὰ μὴ δυνάμενον φυσικῶ τῷ λόγῳ νὰ ικανοποιήσῃ ἀπάντων τὰς ἀνάγκας καὶ ὀρέξεις. Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους ἡ Κλειὼ θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ὅπως μετὰ τῆς σεμνότητος καὶ εὐπρεπειᾶς τοῦ ἥθους συνδυάζῃ ὅσον οἶόν τε ἀρμονικώτατα τὸ ψυχαγωγικὸν καὶ τερψιδυμον, καὶ αὐτῷ κατὰσθῇ τὸ ὠραιότατον, ὠφελιμώτατον καὶ τερπνότατον τῶν ἐν Ἑλλάδι οἰκογενειακῶν περιοδικῶν.

Ἐδελπιστοῦντες ὅτι οἱ φιλόμουσοι τῆς Κλειοῦς Συνδρομηταὶ θ' ἀξιώσωσιν ἡμᾶς τῆς αὐτῆς καὶ μέχρι τοῦδε συμπαθείας καὶ ὑποστηρίξεως, ἐκφράζομεν αὖθις πρὸς πάντας τὰς θερμότητας ἡμῶν εὐχαριστίας.

Ἐν Αἰεψίᾳ, τῇ 15. Δεκεμβρίου 1889.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Κάρολος Δαρβίνος, μετὰ προσωπογραφίας. — Τὸ χριστούγεννα. — Ἄχ! αὐτὰ τὰ βιβλία! . . ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀρ. Π. Κουρτίδου (τέλος). — Μεγαλοφυχία τοῦ Ουάλτερ Σκόττ. — Περὶ τῆς χειμερινῆς νάρκης τῶν ζώων. — Δημιώδεις παροιμίαι. — Διάφορα ἴδιρα. — Πινακοθήκη, ἢ τοὶ ἐρμηνεῖαι τῶν εἰκόνων. — Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Κλειοῦς.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Κάρολος Δαρβίνος, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 369). — Ἡ Παναγία ὑπὸ Gabriel Max (ἐν σελ. 373). — Ἡ Βηθλεὲμ (ἐν σελ. 376). — Ἡ κρύπητ ἐν Βηθλεὲμ (ἐν σελ. 377).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Αἰεψίᾳ. — Χάρτης ἐκ τῆς Noué Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ.